

élet és iskola, élet-iskola, életiskola, iskola és élet, iskola-élet, iskolaélet

Áprily Lajos: Dal az iskoláról (versrészlet)

„Mióta vártam és mennyit kerestem: / sűrű hópelyhes, lármás téli esten, / ha az ív-
lámpa sziporkázva szórta / ragyogó fényét a tapadó óra / s a kúrián üvöltő kis diák-
had / kigyulladt arccal vívott hócsatákat; / napfényes erdőn, ibolyás tavaszban / da-
cos, dalos kiránduló csapatban, / a tornatéren, júniusi réten / hancúrozó, labdás fiúk
körében; / szilenciumkor nagy, komoly szobában, / mikor mindenki leckét mond
magában, / míg halk eső az ablaktáblát éri / s a mormolást egyhangúan kíséri, / s
borzongva gondol rá a nebulóhad, / hogy holnap – istenem – már újra holnap! / S a
vizsga árnya ott lapul a lesben. / Mióta vártam és mennyit kerestem / s aggódtam ér-
te: hátha nem is jó meg / új embere a dübörgő jövőnek, / a holnapok rajongó álmo-
dója, / ki új lelkét majd új betűkbe rója / s legyűrve minket, kiskorú apáit, / az óvi-
lágból egy napon kiválik / és omló romjainkat megtagadva, / beléveti magát a
forgatagba / s továbbragadja új idők zenéje / az új arcok és új eszmék tüzébe! / Meny-
nyit kerestem és mióta vártam, / s az őszi alkonyatban megtaláltam.”

Füst Milán: „Elviselhetetlen az emlékek reménytelensége”

„Bármily nagy fontosságú kérdés is az, hogy valamely tanár milyen tanítási sziszté-
ma híve, azért mégis elképzelhető, sőt, a tapasztalat is azt mutatja, hogy a legkülön-
bözőbb szisztémák szerint is kiváló eredményeket lehet elérni. Még az egyházi okta-
tás magoltató módszereivel is. Hány kiváló régi emberrel, kitűnő bíróval, orvossal
beszéltem jómagam is, aki elavult tanítási módszerek neveltje volt, és mégis szeretet-
tel és tisztelettel gondolt vissza tanáira. Min múltott ez? Magam én például mit sze-
rettem e különböző irányzat szerint működő tanáiraiban?

Egy közösen jellemző tulajdonsága valahánynak volt, éspedig az, hogy mindenk-
előtt és mindenkfölött, vagyis életük minden erejével tanárok voltak. Életük egész
berendezkedése ennek az eszmének vagy eszménynek szolgálatában állott.”

Részlet a szerző Emlékezések és tanulmányok c. kötetéből

Kassák Lajos: „Minden tárgyból megbuktam”

„Az év elején mégis majdnem kötélén végigvezetett apám az álmos városon, keresz-
tül a hideg, buta folyosókon a tanáriba, és újból beíratott. Jól van, gondoltam ma-
gamban, ha mindenáron urat akartok nevelni belőlem, akkor én nyugodt lelkiisme-
rettel már most elkezdem az uraskodást. Bejártam az iskolába, de soha még csak
könyvet sem vittem magammal, ezeket az utálatos holmikát minden reggel a szom-
széd kutyaól alá dugtam, s mint egy valóságos úr sétáltam be az utolsó padba. Ezt a
helyet mindjárt az első órán kiválasztottam magamnak, jó távoli és sötét volt. Nyolc-
tól tizenkettőig sokszor elaludtam, és valami csattanásra vagy röhögésre sokszor föl-
ébredtem.”

„Mennyi sötét labirintuson, kétségen és gyötrődésen vergődtem át önmagamhoz.
Olyan voltam, mint a jól termő, elhanyagolt, megműveletlen föld, és önmagamnak
kellett megművelnem önmagammat.”

Részletek a szerző Egy ember élete c. regényéből

MAGYAR
PEDAGÓGIAI
TÁRSASÁG